

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Підготовки освітнього ступеня Бакалавр

Спеціальності 053 Психологія

Освітньо-професійної програми Психологія

Силабус нормативного освітнього компонента Переддипломна практика, підготовки освітнього ступеня Бакалавр, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія

Розробник: Мудрак І.А., канд. психол. наук, доцент

Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Гошовський Я.О.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчального освітнього компонента 2019 р.
Денна форма навчання	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 053 Психологія Освітньо-професійна програма Психологія, Освітній ступінь - Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 4
ІНДЗ: немає		Семестр 8-ий
		Самостійна робота 114 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

Мудрак Ігор Аркадійович

Науковий ступінь – кандидат психологічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Контактна інформація:

Адреса: м. Луцьк, вул. Банкова, 9 каб. 201

Телефон +380673593955,

e-mail: Mudrak.Igor@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання на електронний розклад)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус Переддипломної практики підготовки здобувачів освіти зі спеціальності 053 Психологія є основним нормативним і навчально-методичним документом, який визначає цілі й порядок здійснення практичної підготовки бакалаврів та звітності за її результатами. Переддипломна практика носить характер науково-дослідницької практики, яка сформована у відповідності з навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю Психологія і є одним з основних елементів навчально-виховного процесу. Переддипломна психологічна практика є обов'язковим етапом практичного навчання, засобом успішної підготовки здобувачів освіти до роботи психологом. Практика проводиться в умовах максимально наближених до реальної професійної діяльності і стає важливою ланкою практичного засвоєння професії психолога.

Викладений матеріал відповідає наскрізній програмі практик для підготовки бакалаврів спеціальності спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія. Практика проводиться

одночасно з виконанням кваліфікаційної роботи бакалавра.

Силабус Переддипломної практики підготовки здобувачів освіти ступеня вищої освіти бакалавр, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія укладений на основі Закону України «Про освіту» №2145 VIII від 05.09.2017 р., Закону України «Про вищу освіту» № 1556 – VII від 01.07.2014 р., Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993р. № 93 (зі змінами), Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, навчального плану та освітньо-професійної програми для спеціальності 053 Психологія.

За результатами проходження переддипломної практики здобувачі освіти повинні поглибити знання у галузі психології, показати вміння використовувати нормативно-правові документи, що регулюють діяльність практичного психолога, інтерпретувати дані статистичної обробки експериментальних результатів дослідження, закріпити компетентності аналізу конкретних проявів психічної діяльності людини, діагностувати індивідуально-типологічні властивості, оцінювати рівень розвитку процесів, якостей, а також розуміти особливості роботи психолога з різними цільовими групами.

2. Пререквізити: Загальна психологія, Вікова психологія, Соціальна психологія, Психологія мотивації та емоцій, Психологія особистості, Педагогічна психологія, Спеціальна психологія та методика педагогічно-корекційного тренінгу, Психодіагностика, Математичні методи в психології, Експериментальна психологія, Психологічне консультування, Психологічна служба в освіті, Діагностична практика, Консультативна практика, Корекційно-реабілітаційна практика.

Постреквізити: вміння розробляти програму психологічного дослідження та використовувати її результати в роботі різних напрямів психології, здатність знаходити шляхи виправлення помилок на кожному етапі психологічного дослідження, уміння здійснювати опрацювання результатів емпіричного дослідження.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою переддипломної практики є ознайомлення здобувачів освіти із специфікою майбутньої спеціальності, закріплення і розширення у здобувачів освіти певних професійних практичних знань, вмінь та навичок із професійних і вибіркового освітніх компонентів, необхідних для виконання кваліфікаційної роботи та, надалі, для плідної роботи в галузі психології, використовуючи сучасні методи дослідження у даній сфері та сучасні інформаційні технології та прикладне комп'ютерне програмне забезпечення.

Основними завданнями є :

- поглиблення та закріплення теоретичних та методичних знань з професійних освітніх компонентів освітньої програми;
- оволодіння методами наукового дослідження;
- вивчення літературних джерел за темою кваліфікаційної роботи
- формування умінь і навичок для реалізації психодіагностичної

функції психолога;

- набування навичок самостійного проведення наукової та методичної роботи;

- ознайомлення з технікою застосування методу аналізу документів.

4. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних

технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, налізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмовані результати навчання:

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, застосовувати методи математичної статистики, формулювати аргументовані висновки.

ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати,

обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

5. Структура освітнього компоненту

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.		Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Організація і проведення практики							
Постановка проблеми, визначення мети, завдань і предмета дослідження	12				11	1	
Вибір бази практики, визначення вибірки дослідження	12				12		
Робота над дизайном дослідження кваліфікаційної роботи	12				11	1	
Розробка методики конкретного дослідження	12				11	1	
Проведення дослідження	12				12		
Разом за модулем 1	60				57	3	50
Змістовий модуль 2. Оформлення та складання звіту проходження практики							
Опрацювання отриманих даних: якісна та кількісна обробка результатів дослідження	12				12		
Інтерпретація отриманих даних.	12				11	1	
Графічне оформлення наукової роботи	12				12		
Формулювання висновків дослідження та пройденої практики	12				11	1	
Складання звіту за результатами переддипломної практики	12				11	1	
Разом за модулем 2	60				57	3	50
Види підсумкових робіт							
Модульна контрольна робота							
ІНДЗ							

Професійно-орієнтоване завдання							
Всього годин/ Балів	120				114	6	100

6. Етапи практики, зміст роботи, форма звіту, зміст консультації методиста (керівника практики)

<i>Термін</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Форма звіту</i>	<i>Зміст консультації методиста</i>
<i>1 етап</i>	Методологічний і теоретичний аналіз проблеми	Визначити предмет і об'єкт дослідження. Сформулювати мету і завдання дослідження. Здійснити теоретичний аналіз обраної наукової проблеми. Визначити дослідницьку стратегію і створити детальну програму дослідження.	Допомога у визначенні мети та завдань наукової роботи
<i>2 етап</i>	Організація та проведення емпіричного дослідження	Визначити методи і процедуру дослідження. Провести заплановане емпіричне дослідження.	Забезпечення необхідними методичними матеріалами та документами для планування та проведення дослідження
<i>3 етап</i>	Аналіз та інтерпретація отриманих даних	Зробити кількісний та якісний аналіз результатів дослідження, перевірити їхню статистичну значимість. Пояснити виявлені факти та сформулювати висновки щодо закономірностей досліджуваного явища.	Надання поточного зворотнього зв'язку щодо результатів реалізації окремих елементів проведеної здобувачем освіти роботи
<i>4 етап</i>	Формулювання висновків. Складання звіту за результатами переддипломної практики	Співвіднести та узгодити теоретичну модель досліджуваного явища й емпіричний матеріал, отриманий у результаті дослідження. Узагальнити результати дослідження.	Надання змістовної оцінки якості та ефективності проведеної здобувачем освіти наукової роботи

7. Види (форми) індивідуальних занять

1. Скласти календарний план роботи.
2. Вести щоденник особистих записів.
3. Підібрати пакет методик для діагностики певних психічних процесів (за темою дослідження бакалаврської роботи)
4. Визначити предмет, об'єкт та завдання дослідження. Окреслити основні етапи роботи.
5. Визначитись з вибіркою дослідження. Провести дослідження.
6. Оформити результати дослідження (схеми, таблиці, графіки). Матеріали математичної статистики.
7. Оформити результати дослідження та підготувати документи практики.

3.

IV. Політика оцінювання

Критерії оцінювання кожного з завдань практики здобувачі освіти отримують перед початком практики. Диференційована оцінка (бали) за кожне завдання практики виставляється керівником від кафедри педагогічної та вікової психології.

Після завершення практики відбувається захист в присутності комісії. Підсумкова оцінка за практику враховується нарівно з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача освіти. Результати складання заліку з практики заносяться в залікову відомість, проставляються в заліковій книжці та в журналі обліку успішності.

При проходженні переддипломної практики здобувач освіти виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу. Кожна із зазначених форм роботи максимально оцінюється:

Види роботи	Кількість балів (максимальна)
Методологічний і теоретичний аналіз проблеми дослідження	30 балів
Вибір та узгодження бази, вибірки та методик дослідження	20 балів
Аналіз отриманих даних з якісною та кількісною інтерпретацією	20 балів
Складання звіту за результатами переддипломної практики	10 балів
Представлення та захист матеріалів переддипломної практики	20 балів

Таким чином, максимальний рейтинговий бал за проходження практики може становити **100** балів.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Критерії оцінювання проходження здобувачами освіти переддипломної практики:

При оцінюванні переддипломної практики враховується ставлення здобувача освіти до роботи, відгук від установи, де здобувач освіти проходив практику. Особлива увага приділяється самостійній роботі здобувача освіти, його вмінню формулювати психологічну проблему, психологічні висновки, рекомендації тощо.

Критерії диференціації оцінювання:

Відмінно (90 – 100 балів): Зміст і оформлення звіту бездоганні. Відгук про роботу здобувача освіти позитивний. Повні і точні відповіді на всі питання членів комісії з програми практики. Творчий підхід до оформлення звіту з проходження практики. До звіту додаються пропозиції та матеріали щодо подальшого проходження практики іншими здобувачами освіти.

Дуже добре (82 – 89 балів): Зміст і оформлення звіту бездоганні. Відгук про роботу здобувача освіти позитивний. Повні і точні відповіді на всі питання членів комісії з програми практики.

Добре (75 – 81 балів): Несуттєві зауваження щодо змісту і оформлення звіту. Відгук про роботу здобувача освіти позитивний. У відповідях на запитання членів комісії припускається окремих неточностей, хоча загалом має тверді знання.

Задовільно (67 -74 балів): Недбале оформлення звіту. Переважно питання програми практики у звіті висвітлено, проте мають місце окремі розрахункові і логічні похибки. Відгук про роботу здобувача освіти в цілому позитивний. При відповідях на запитання членів комісії з програми практики здобувач освіти почувається невпевнено, збивається, припускається помилок, не має твердих знань.

Задовільно (60 – 66 балів): Неправильне оформлення звіту. Переважно питання програми практики у звіті висвітлено, проте мають місце окремі розрахункові і логічні похибки. Відгук про роботу здобувача освіти в цілому позитивний. При відповідях на запитання членів комісії з програми практики здобувач освіти припускається помилок твердих знань.

Незадовільно (1 – 59 балів): Таку оцінку виставляють здобувачеві освіти, якщо у звіті висвітлені не всі розділи програми практики або звіт підготовлений не самостійно. Відгук про роботу здобувача освіти негативний. На запитання членів комісії здобувач освіти відповідає незадовільно.

Після закінчення переддипломної практики керівник групи (здобувача освіти) від базової установи складає звіт про роботу. До звіту додаються пропозиції та матеріали, підготовлені здобувачем освіти-практикантом і прийняті керівництвом для використання у практичній роботі.

Керівництво базової установи практики організує обговорення підсумків роботи здобувачів освіти і оцінює її за національною системою та системою ECTS.

Основні документи практики: щоденник практики (додаток 1), звіт про практику (додаток 2), пропозиції та матеріали, підготовлені здобувачами освіти і прийняті для використання у практичній роботі бази практики, характеристики на кожного здобувача освіти мають бути підписані керівником бази практики і завірені печаткою при прибутті та вибутті з бази практики.

Документи передаються викладачу, який здійснював керівництво переддипломною практикою. За результатами проходження переддипломної практик керівник практики пише характеристику, де зазначає успішність виконання здобувачем освіти поставлених завдань, якість проведеного психологічного дослідження і написання бакалаврської роботи.

Здобувач освіти, який не виконав програму практики з неповажних причин або за підсумками її повторного проходження, отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету.

Оцінка за переддипломну практику виставляється в залікову відомість та індивідуальний навчальний план здобувача освіти.

V. Підготовка до заліку

Після закінчення практики у *тижневий термін* кожен здобувач освіти повинен подати керівникові від кафедри педагогічної та вікової психології для захисту пакет звітної документації: заповнений щоденник проходження практики, звіт про виконання програми та індивідуального плану практики, якийт включає представлення емпіричної частини кваліфікаційної роботи, висновки і пропозиції, список використаних джерел. Після перевірки керівником практики поданої здобувачем освіти документації відбувається *захист в присутності комісії*, до якої здобувачі освіти готують звіт та презентують завершені проєкти дослідження.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Галян І.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Київ: «Академвидав», 2011. 464 с.
2. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: вступ до спеціальності: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 256 с.
3. Етичний кодекс психолога. URL:https://upsihologa.com.ua/etychnyi_kodeks_psyhologa.html
4. Поліщук С. А. Методичний довідник з психодіагностики: навчально-методичний посібник. Суми: Університетська книга, 2009. 440 с.
5. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник. Київ: Каравела, 2020. 418 с.
6. Психологічна служба: Підруч. / В.Г. Панок (наук. ред.), А.Г. Обухівська, В.Д. Острова та ін.. Київ: Ніка-Центр, 2016. 362 с. – Режим доступу: http://megalib.com.ua/book/130_Psihologichna_slyjba.html
7. Психологічні тести: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.psyfactor.org/lybr101.htm
8. Система практик у професійній підготовці психологів: навч.-метод. посібник / за ред. Г. К. Радчук. Тернопіль: ТНПУ, 2017. 416 с.
9. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: ВД «Слово», 2003. 185 с.

Додаткова: Нормативні документи

1. Закон України «Про освіту» № 2145 від 5.09.2017 р. (зі змінами).
2. Закон України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01.07.2014 р.
3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (МОН України № 93 від 08. 04. 1993 р.)
4. Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університет імені Лесі Українки (наказ ректора університету № 220-з від 29.06.2022 р.)

5. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія, ступеня вищої освіти бакалавр, затверджений наказом МОН України № 565 від 24.04.2019 р.

**Політика практики
регулюється Положенням про академічну доброчесність, запобігання
та виявлення академічного плагіату, захист інтелектуальної власності
та порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у
ВНУ імені Лесі Українки**

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII Стаття 42. Академічна доброчесність. https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm
2. Кодекс академічної доброчесності. https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/normatyvno-pravova-baza/
3. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату Додаток 1 та Додаток 3 до положення. <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-ta-vyyavlenya-akademichnogo-plagiatu.pdf>
4. Положення про захист інтелектуальної власності у ВНУ імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Polozhennya-pro-zahyst-IV-u-SNU-1.pdf>
5. Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки. https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_poriadok_vyrishennia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf

Зразок оформлення титульної сторінки звіту про практику

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

ЗВІТ

про виконання переддипломної практики здобувачем освіти

_____ (П.І.П. здобувача освіти)

Група _____

Спеціальність _____

База практики _____

_____ (повна назва установи)

Керівник практики від кафедри _____

_____ (науковий ступінь, вчене звання, П.І.П.)

Керівник практики від бази практики _____

_____ (посада, науковий ступінь, звання, П.І.П.)

Звіт захищено _____

_____ (оцінка, підпис)

Волинський національний університет імені Лесі Українки

**ЩОДЕННИК
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

факультет **__ психології** _____

кафедра **__ педагогічної та вікової психології** _____

перший (бакалаврський) рівень _____ форми навчання
(денної / заочної)

освітньо-професійна програма «Психологія»

спеціальність **053 Психологія**

рік навчання _____, група _____

Розпорядження на практику

Здобувач освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

курс _____ група _____

направляється на _____ **переддипломну** _____ практику
(назва практики)

в м. (р-н) _____

на _____
(назва підприємства, установи, навчального закладу)

Термін практики з _____ 20__ р. по _____ 20__ р.

Керівник практики від кафедри _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Наказ (розпорядження) № _____ від _____ 20__ р.

М.П. Декан факультету
(завідувач кафедри) _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник практики від бази практики _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство

Печатка підприємства «_____» _____ 20__ р.

(посада, підпис, прізвище, ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства

Печатка підприємства «_____» _____ 20__ р.

(посада, підпис, прізвище, ініціали відповідальної особи)

Інструктаж з техніки безпеки на виробництві пройшов _____
(підпис здобувача освіти)

«_____» _____ 20__ р.

Інструктаж провів _____
(підпис представника бази практики)

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці
(заповнює керівник практики від підприємства, організації, установи (завідувачі кафедр))

(назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства, організації, установи (завідувач кафедри)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

М.П.

«_____» _____ 20 ____ р.

Висновок керівника практики від факультету (кафедри) про проходження практики

Розподіл балів за видами діяльності здобувачів вищої освіти під час практики
(заповнює: керівник практики від факультету)

Види роботи	Кількість балів (максимальна)	Керівник практики від факультету
Методологічний і теоретичний аналіз проблеми дослідження	0-30 балів	
Вибір та узгодження бази, вибірки та методик дослідження	0-20 балів	
Аналіз отриманих даних з якісною та кількісною інтерпретацією	0-20 балів	
Складання звіту за результатами переддипломної практики	0-10 балів	
Представлення та захист матеріалів переддипломної практики	0-20 балів	
Разом	100 балів	

Дата складання заліку « ____ » _____ 20 ____ року

Оцінка:

за національною шкалою _____

(словами)

кількість балів _____

(цифрами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від факультету (кафедри)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Члени комісії із захисту практики:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)